BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul al 56-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 334 Marți 5 Decembrie 1939
10 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Ce s'a spus la Alba-Iulia

La Alba Iulia, cu prilejul sărbătoririi celor 21 de ani dela înfăptuirea unirii Transilvaniei cu regatul liber al României, a luat cuvântul și un țăran ardelean, Ioan Adam, care a vorbit despre acel act istoric, în termeni simpli cumpăniți și potriviți, din care se desprinde, nu numai judecata sănătoasă, spiritul cumpănit și bunul simț caracteristic țăranului nostru de pretutindeni; dar și cea mai hotărîtă manifestare a voinței de a păstra neștirbite hotarele țării întregite din partea celor legați de veacuri de pământul lor strămoșesc prin lupte, sacrificii și suferințe.

Ce a însemnat unirea proclamată în ziua de 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, pentru țărănimea română de peste Carpați?

„Ea ne-a adus izbânda libertății naționale — a spus Ioan Adam — pe care am așteptat-o din neam în neam și după care a pribegit, bătând drumurile pământului, neuitatul nostru Badea Cârțan de la Făgăraș, purtător al visurilor noastre de demult.

Tot ea ne-a adus izbânda libertății noastre de oameni ai brazdei, pentru care libertate s'au jertfit aici, cu carnea și cu oasele lor, neuitații martiri, Horia, Cloșca și Crișan.

Acum 21 de ani am alergat într'un suflet la Alba Iulia ca să strigăm sus și tare, că vrem unirea și vrem libertatea de a stăpâni pământurile pe care le muncim".

Iată ce tâlc, ce adâncă semnificație a avut pentru țărănimea ardeleană unirea proclamată la Alba Iulia și cum s'a împlinit acel însemnat act din istoria neamului nostru.

Pentru „izbânda libertății noastre de oameni ai brazdei", ca și pentru „izbânda libertății naționale", așteptată „din neam în neam" și pentru care s'au jertfit în trecut atâția luptători, au alergat într'un suflet Românii la Alba Iulia, să strige acolo, sus și tare, că vor unirea și libertatea pe pământul lor strămoșesc.

După ce au tâlmăcit astfel rostul și însemnătatea actului unirii dela Alba Iulia, ca expresiune a voinței poporului român, în cadrul luminos al dreptului național neperitor, țăranul ardelean a pomenit de aceea, care în vremurile grele de-acum, cred că ar putea zdruncina temeliile puternice ale așezământului statului nostru întregit, spre a reînvia stările din trecut, pentru totdeauna apuse.

Atunci — a spus el — „vom face să se zguduie pământul sub picioarele mulțimilor noastre" spre a se apăra hotarele ce mărginesc numai pământ românesc.

Cei care au crezut, sau cred altfel, s'au înșelat și se înșeală, fiindcă nesocotesc forța dreptului, lecțiunile istoriei și realitățile.

Papa despre evenimentele actuale

Cetatea Vaticanului, 2 (Rador). — *Papa a primit azi pe cardinalii și prelații Curiei apostolice.*

Cu acest prilej, Suveranul Pontif a ținut o cuvântare în care s'a referit la tragicele evenimente actuale.

După ce a îndemnat pe cei de față să se gândească la cuvintele bisericii, Papa a adăogat: „In această clipă deosebit de grea pentru omenire, clipă în care atâția buni creștini îndură cu o putere admirabilă suferințe groaznice, noi, cari avem privilegiul de a fi departe de aceste suferințe, trebue să putem da pildă tuturor".

DUPĂ TREI SFERTURI DE VEAC

de N. BATZARIA

S'a sărbătorit cu un fast deosebit — precum se și cuvenea — trei sferturi de veac dela începuturile învățământului comercial în România, adică dela înființarea în București a primei școale de comerț, care este liceul comercial „N. Cretzulescu" de astăzi.

Dela această primă școală de pregătire a elementelor pentru cariera practică și atât de folositoare a comerțului, numărul unor astfel de școli a sporit mereu, iar pentru ca să exercite o atracție mai mare și pentru ca tineretul, care era chemat să le frecventeze, să nu se simtă oarecum în stare de inferioritate față de tinerii înscriși la liceele de învățământ teoretic, școalele comerciale, ca și școalele de meserii, au fost înobilate în ce privește denumirea. Prin legea de acum câțiva ani, alcătuită de d. dr. C. Angelescu, pe când ocupa departamentul educației naționale, denumirea de școale comerciale sau de școale de meserii a dispărut, înlocuindu-se prin licee comerciale și licee industriale.

Urmând, pe semne, unor preocupări de aceeași natură, Academia de comerț a fost ridicată — tot în ce privește titlul — la rangul de „Inalta Academie de studii comerciale și industriale".

Incă un fapt vrednic de însemnat. Ca și prima școală comercială, înființată acum 75 de ani, așa și școalele comerciale înființate până mai acum câteva decenii erau școale de băeți, socotindu-se că fetelor n'are la ce le folosi o pregătire pentru cariera comerțului.

Sub presiunea realităților, aceastâ mentalitate s'a schimbat. Constatându-se că vechea concepție despre rolul femeii, mărginit la cămin și gospodărie, nu-și mai putea găsi aplicarea integrală și că realitățile impuneau ca și sexului frumos să i se dea putința de a-și cuceri un loc propriu și independent în câmpul vieții, s'au înființat, alături de școalele comerciale de băieți, școale comerciale de fete.

(Continuare în pag. 2-a)

Toți soldații finlandezi sunt skiori. Iată, în clișeul nostru, un detașament făcând exerciții în zăpada care a căzut destul de abundentă în toamna aceasta

RĂZBOIUL DIN FINLANDA

Schimbarea guvernului finlandez și alcătuirea unui guvern pe baze de colaborare națională și despre care o telegramă din Helsinki arată că se bizue pe o majoritate parlamentară de 190 voturi din 200, n'a determinat încetarea ostilităților. Declarațiile noului prim ministru finlandez, d. Ryti, că Finlanda „e gata a negocia asupra tuturor chestiunilor care se pot prezenta, dar nu va renunța la independența ei", n'au avut nici un ecou la Moscova. Dimpotrivă, guvernul sovietic, după cum rezultă dintr'o comunicare a agenției oficiale sovietice „Tass", comunicare privitoare la intervenția Statelor Unite, socotește că noul guvern finlandez „nu ameliorează întru nimic situația și învinuește pe noul ministru de externe, d. Tanner, că ar fi cauza că negocierile ruso-finlandeze n'au izbutit. Mai mult decât atât: guvernul sovietic recunoaște ca valabil guvernul popular finlandez, care s'ar fi alcătuit la Terijoki — localitate situată la frontiera fino-sovietică din istmul Careliei,—în frunte cu d. Kuusineen. In această privință, un comunicat al legației finlandeze din Paris arată că în Finlanda nu există partid comunist, întrucât el a fost suprimat de parlament în 1930 și că „așa zisul guvern dela Terijoki nu reprezintă decât un organ sovietic al Kominternului și că el nu posedă ca teritoriu decât cei câțiva kilometri pătrați cari alcătuesc „Țara nimănui" din fața liniilor finlandeze".

Deci războiul continuă.

Știrile, care vin cu privire la desfășurarea faptelor de arme, nu îndreptățesc deocamdată nici o apreciere. Nu se poate totuși contesta eroismul cu care trupele finlandeze opun rezistență trupelor sovietice cu mult mai numeroase.

Pe planul diplomatic internațional trebue menționat răspunsul dat de d. Molotov d-lui Steinhardt, ambasadorul Statelor Unite la Moscova, cu prilejul intervenției acestuia pe baza instrucțiunilor primite dela președintele Roosevelt.

D. Molotov tăgăduește că avioanele sovietice ar fi deschis focul asupra orașelor finlandeze. „Avioanele sovietice — spune d. Molotov — n'au deschis focul asupra orașelor și n'are intenția să o facă, însă ele au tras asupra aerodromurilor, fiindcă guvernul nostru se îngrijește de interesele populației finlandeze la fel ca oricare alt guvern".

D. Molotov, cu o nuanță de ironie, adaogă că: „bine înțeles aceasta nu se poate vedea din America, care este depărtată de Finlanda de peste 8000 km., dar totuși faptul rămâne fapt".

Exactitatea acestor afirmațiuni este însă tăgăduită de Finlanda care, din potrivă, anunță repetate raiduri ale aviației sovietice deasupra Capitalei și a diferitelor orașe și bombardări cari au făcut numeroase victime în rândurile populației civile. Se precizează în acelaș timp ordinele date pentru evacuarea populației civile din Helsinki.

Agenția Taas mai adaugă că, date fiind explicațiile de mai sus ale d-lui Molotov, d-sa consideră declarația d-lui Roosevelt cu privire la bombardamentele aeriene ca „neavenită".

Până în momentul când scriem aceste rânduri, nu cunoaștem încă efectul produs în Statele Unite de explicațiile date de guvernul sovietic. Statele Unite au arătat, după cum se știe, din primul moment, o deosebită simpatie cauzei finlandeze și au făcut reale sforțări, care au mers până la oferta unei mediațiuni, refuzată însă de Moscova, pentru a se evita un conflict armat. Impresiunea produsă la Washington de atacul sovietic a fost profundă. O telegramă din Washington arată că „cercurile cele mai strict izolaționiste condamnă pe față agresiunea sovietică și sprijină atitudinea guvernului Statelor Unite față de noua violare a unei frontiere europene".

Telegrama adaugă că senatorul Borrah, șeful izolaționiștilor, deși s'a declarat împotriva ruperii relațiilor diplomatice cu Sovietele, a cerut ca „Statele Unite să fie gata a face ca vocea lor să fie auzită pentru restabilirea păcii".

Pe dealtă parte, din Moscova se anunță că posturile de radio sovietice „continuă să îndemne poporul finlandez la răscoală", dar din Helsinki se transmite că aceste îndemnuri, ca și manifestele aruncate de Soviete, n'au nici un efect asupra populației finlandeze și că „departe de a se lăsa convinși, lucrătorii s'au angajat în armată și este imposibil să se vorbească de vre-o mișcare comunistă în Finlanda".

Opinia publică mondială urmărește dramaticele evenimente din Finlanda și presa din toate țările le acordă o deosebită atențiune. Pe planul diplomatic internațional, deasemenea desfășurarea evenimentelor din Finlanda formează obiectul unor serioase preocupări.

Românii de peste hotare și minoritățile din România

de R. SEIȘANU

Grecii din antichitate, mai cu seamă în vremurile de grea cumpănă, vizitau faimosul templu dela Delphi, ca să întrebe pe oracolul de acolo dacă întâmplările viitoare vor fi sau nu vor fi favorabile lor.

Pe frontispiciul acestui templu era inscripția următoare: „Cunoaște-te pe tine însuți".

Această invitație, pe care zeii dela Delphi o adresau grecilor, însemna că înainte de a pune întrebări oracolului misterios, asupra întâmplărilor viitoare, e mai bine să te cunoști pe tine însuți, căci numai așa vei putea pătrunde tainele viitorului în legătură cu viața ta și a acelor de acelaș neam.

De aceea și un popor trebue să se cunoască bine pe sine, să știe de ce forțe materiale și morale dispune ca să le poată măsura la nevoie cu altele, ce loc ocupă el în lume și care este menirea sa.

Noi, românii, ne cunoaștem oare bine? Știm noi câți suntem astăzi, nu numai în țara românească, dar și în celelalte țări vecine, sau îndepărtate, unde locuesc mulți frați de ai noștri? Știm noi, care sunt nevoile și suferințele românilor de peste hotare, care este datoria noastră față de dânșii și ce am putea face pentru înbunătățirea soartei lor?

Repetăm mereu, că prin înfăptuirea României Mari, idealul nostru național s'a îndeplinit, căci românii din Vechiul Regat s'au unit cu cei din Basarabia, Bucovina, Transilvania și Banat. Se mai spune că actualele frontiere ale României mari sunt etnice, ca și când ele ar fi limita până unde se întinde poporul românesc.

Totuși, au mai rămas români dincolo de frontierele actuale ale statului nostru, sub alte stăpâniri străine, pe care nu trebue să-i dăm uitării și nici să-i lăsăm în voia soartei, — adică fără o susținere morală, fără legături culturale, fără posibilități de a-și menține limba, credința, tradițiile și obiceiurile lor strămoșești și de a-și păstra conștiința lor națională, precum și demnitatea lor de oameni liberi în mijlocul celorlalte populațiuni străine.

Inainte de războiul mondial, profesorul Eugène Pittard, care a publicat mai multe studii antropologice despre români și celelalte popoare din Orient, în cartea sa intitulată: „Popoarele din Balcani, schițe antropologice", în capitolul despre români, iată ce scria:

„Care va fi viitorul tuturor acestor români împrăștiați? Fără îndoială, că afară de cei cari formează blocul românesc mărginit grosso modo de Nistru, Tisa și Dunăre, sunt puține șanse pentru insulele mici de a spera să fie alipite vreodată corpului politic al Regatului (român). Oare aceste mici aglomerațiuni, care până azi au supraviețuit tuturor vicisitudinilor, vor putea oare supraviețui? Din toate punctele trebue să avem o mare speranță".

După înfăptuirea României Mari, au mai rămas, în țările învecinate, grupe compacte de români. Intrebarea prof. Pittard, „dacă vor mai putea oare viețui" românii rămași în afară de hotarele regatului român, trebue să ne-o punem și noi astăzi, cu scopul de a-i găsi un răspuns.

In programul noului guvern prezidat de d. Tătărescu, găsim înscris la punctul 7 un răspuns:

„Obținerea pentru românii din afara hotarelor a unui tratament identic cu acela pe care îl au minoritățile dela noi".

Desigur că în această direcție trebue să activăm. Noi am acordat minorităților un regim, care le asigură toate drepturile și posibilitățile de desvoltare culturală și economică, fără nici o deosebire de origină etnică și de confesiuni. Conducătorii acestor minorități au recunoscut ei înșiși, prin declarațiuni publice, binefacerile acestui regim în toate direcțiile. Suntem, deci, în plin drept, să căutăm să obținem și pentru minoritățile românești din statele vecine, dacă nu acelaș regim ca al minorităților de la noi, dar respectarea drepturilor lor în materie școlară și bisericească și încetarea practicării unor metode de desnaționalizare, condamnabile.

Un îndemn al președintelui Roosevelt

Washington, 2 (Rador). — După o întrevedere la Casa Albă cu d. Hull, președintele Roosevelt a remis prin secretarul său particular ziariștilor o scurtă notă în legătură cu conflictul ruso-finlandez, având următorul conținut:

„Guvernul american și poporul Statelor Unite au adoptat de mai multă vreme politica de a condamna energic orice bombardare sau mitraliere neprovocată a populației civile de către avioane.

Guvernul american speră că nu se va da nici un fel de încurajare materială unor asemenea bombardări neprovocate, în special după ultima repetare a unor atari acte, și că fabricanții și exportatorii americani de avioane și material aeronautic vor ține seama de acest lucru înainte de a începe să negocieze sau de a încheia contracte de export pentru aceste articole cu națiunile evident vinovate de asemenea bombardări neprovocate".

Prezentând această notă, care constitue un adevărat „embargo moral" contra celor cari bombardează populația civilă, d. Early, secretarul particular al d-lui Roosevelt, a declarat că ține să profite de acest prilej pentru a atrage atenția publicului asupra „nobilului spirit de cooperare arătat de fabricanții și exportatorii americani spre a permite punerea în aplicare a politicii trasate în această notă".

D. Early a adăugat că Agenția oficială sovietică a transmis un comunicat în care d. Molotov descria apelul d-lui Roosevelt ca fiind „fără obiect", deoarece Rusia nu bombardează orașele finlandeze și nu are de gând să le bombardeze.

Intrebat dacă declarațiile d-lui Molotov constitue un răspuns la mesajul d-lui Roosevelt, d. Early a răspuns: „Nu văd întrucât el ar constitui un răspuns".

Finlanda apelează la Societatea Națiunilor

Helsinki, 2 (Rador). - Guvernul finlandez a hotărât să seziseze Societatea Națiunilor de conflictul ruso-finlandez.

Reprezentantul Finlandei la Geneva a fost însărcinat să facă demersurile necesare pe baza articolelor 11 și 15 din pactul Societății.

Toate clasele sociale din Finlanda împotriva rușilor

Helsinki, 2 (Rador). — **Toate clasele sociale din Finlanda sunt unanime în a lupta împotriva rușilor.**

Departe de a se lăsa convinși de manifestele aruncate de Soviete, lucrătorii s'au angajat în armată și este imposibil să se vorbească de vreo mișcare comunistă în Finlanda.

Corespondentul agenției „Havas", care transmite această știre, adaugă că așa zisul guvern popular democratic este alcătuit din finlandezi refugiați în Uniunea Sovietelor de multă vreme.

UN TANC URIAȘ

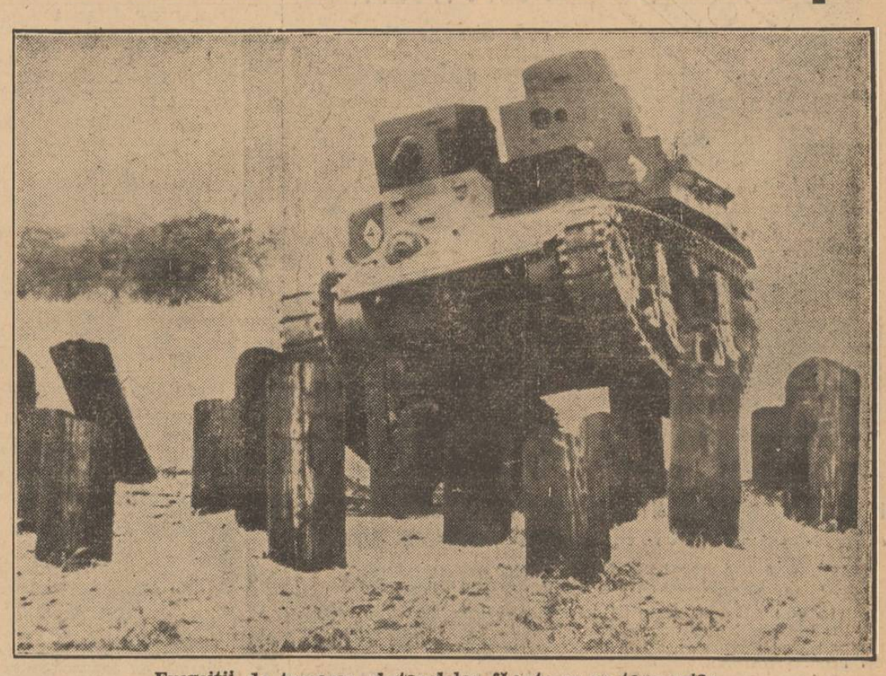

Exercițiu de trecerea obstacolelor făcute cu un tanc uriaș

Un avion britanic

a avut rolul de „câine ciobănesc"

Londra, 2 (Rador). — **Un avion britanic, din cele care asigură paza coastelor, a avut azi rolul de „câine ciobănesc". Mai multe vase comerciale britanice, care făceau parte dintr'un convoi, ce transporta în Anglia peste o sută de mii de tone de alimente, s'au desprins din convoi în clipa când s'a dat alarma de apropiere a unui submarin, risipindu-se în diferite direcții. In clipa când s'a dat semnalul de încetare a alarmei, un avion britanic s'a dus în căutarea vaselor, aducându-le treptat, treptat în convoi.**

Unde se află crucișetorul german „Deutschland"?

Londra, 2 (Rador). — **Cercurile britanice nu acordă o prea mare importanță svonului că vasul german de război „Deutschland" s'ar găsi în prezent în portul sovietic Murmansk.**

Dela data când el a scufundat, la începutul săptămânei, „Rawalpindi", nu se mai știe nimic precis despre activitatea vasului „Deutschland".

Un nou candidat

la președinția Statelor-Unite

New York, 2 (Rador). — **Ziarele anunță că d. Thomas Dewey, procuror general al districtului New York, care este foarte popular din cauza acțiunei dusă împotriva gangsterilor, va candida la apropiatele alegeri pentru președinția Statelor Unite.**

UN DECRET IUGOSLAV

CU PRIVIRE LA MOBILIZAREA NAȚIONALĂ

Belgrad, 2 (Rador). — Președintele consiliului de miniștri a publicat un decret privitor la mobilizarea națională.

Acest decret definește măsurile ce se vor lua cu prilejul mobilizării și stabilește obligațiunile diferitelor administrații de stat în ce privește pregătirea lor de pe acum pentru o astfel de eventualitate.

Decretul dă drept autorităților să restrângă sau să sporească importul și exportul și prevede totodată crearea unor organe speciale de mobilizare.

Alți soldați francezi trimiși la vatră

Paris, 2 (Rador). — **Se anunță oficial eliberarea unor noui categorii de soldați. Este vorba de părinții de familii numeroase și de soldați ce fac parte din contingente mai vechi.**

Astfel, soldații cari au 4 și 5 copii și chiar 3, cum și cei cari fac parte din contingentele 1909, 1910 și 1911 și cari se află deja în permisie pe la casele lor, vor fi redați progresiv vieții civile cu începere dela data de 1 Decembrie 1939.

Pe de altă parte rezerviștii din contingentul 1919 și din contingente mai vechi decât acesta, vor fi retrași din rândurile trupelor combatante. In schimb, soldații din prima rezervă vor fi toți trimiși în zona de luptă.

Unii rezerviști, cari nu fuseseră încă chemați, vor fi chemați și ei, dela data de 15 Decembrie 1939, începând cu cei mai tineri.

Două noui crucișetoare americane

Washington, 2 (Rador). — **Ministerul marinei anunță că a decis mărirea dimensiunilor celor două noui crucișetoare ce vor fi puse în curând în construcție, și cari vor purta numele de „Cleveland" și „Columbia".**

Nouile crucișetoare vor avea 10.000 tone fiecare, în loc de 8.000 tone, cât se hotărâse la început.

Operațiile militare din Finlanda. Spațiile liniate sunt teritoriile ocupate de trupele sovietice din istmul Careliei, dela nordul lacului Ladoga și din regiunea Petsamo